

Dezvoltat în cadrul TinyGreens4HealthyPlanet, un parteneriat Erasmus+ la scară mică în domeniul educației școlare.

Numărul proiectului: 2024-2-SK01-KA210-SCH-000293231

Program: Erasmus+

Coordonator: Slovak Eco Quality, Slovacia

Parteneri: Smiling Planet, Slovacia; Școala Primară Montessano, România

Durata proiectului: martie 2025 – februarie 2027

Dezvoltat și creat în colaborare de Smiling Planet, Slovak Eco Quality, Școala Primară Montessano, precum și de educatorii, profesorii, copiii și ceilalți colaboratori implicați în dezvoltarea și testarea materialelor.

Titlul publicației: Ne iubim planeta

Autor: Dana Moderdovská

Design și tehnoredactare: Daniela Bartoš

Data publicării: 2026

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin însă exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar opiniile Uniunii Europene sau ale Asociației Academice Slovace pentru Cooperare Internațională (SAAIC) – Agenția Națională a Programului Erasmus+ pentru Educație și Formare. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

© 2026 Slovak Eco Quality, Smiling Planet s.r.o. și Școala Primară Montessano.

Această lucrare este licențiată în baza unei Licențe Creative Commons Atribuire-Necomercial-Distribuire în condiții identice 4.0 Internațional (CC BY-NC-SA 4.0), cu excepția cazului în care se specifică altfel.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

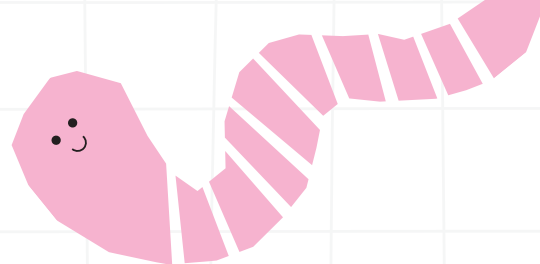

SMILING
PLANET

montessano
ȘCOALA - GRĂDINĂ

Compostorul

Era vară, iar Laura și Alex s-au trezit dis-de-dimineată.

— Uraaa! Uraaa! Mergem la bunica Ana! Iupiii! a strigat Alex plin de entuziasm, sărind pe pat ca o maimuțică. Laura i s-a alăturat râzând.

— Mergem la buniica! Uraaa! au strigat amândoi.

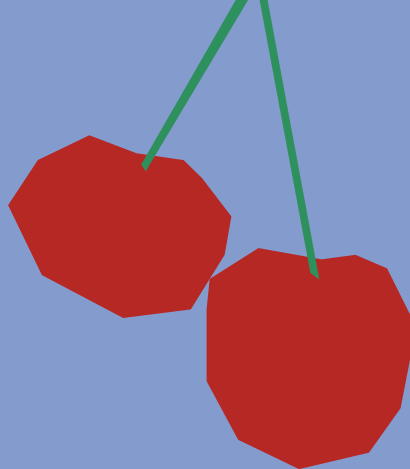
Bunica Ana locuiește la țară și are o grădină mare și frumoasă. Este o bunică veselă, care iubește să râdă și spune tot felul de povești interesante, iar prăjiturile ei sunt cele mai gustoase din lume. Vara, grădina ei este plină de tot felul de fructe.

— Mă bucur atât de mult că ați venit, micile mele ajutoare! i-a întâmpinat bunica Ana. Grădina este plină de căpșune, cireșe și zmeură. Luați coșulețele și mergeți să culegeți fructe pentru prăjitură, cât timp eu pregătesc aluatul.

Copiii au fugit imediat în grădină.

— Alex, uite! Cireșe! Mmm! — a arătat Laura spre un cireș încărcat de fructe. Au început să culeagă. Mai întâi cireșe, apoi căpșune dulci,

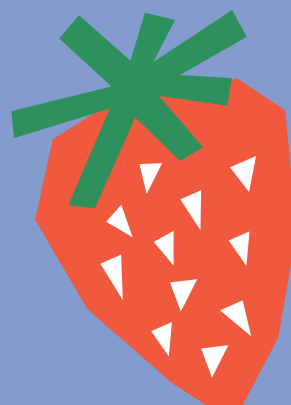

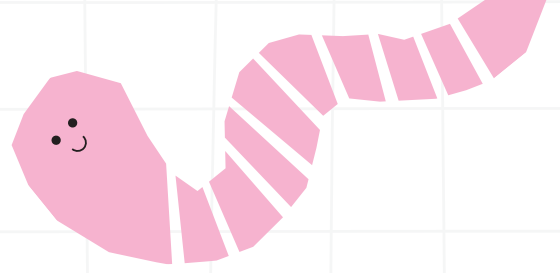

iar la final zmeură delicioasă. Curând, atât coșurile, cât și burticile lor erau pline.

Mai târziu, bunica a început să curețe legumele pentru supă. A pus cojile de morcovi și cartofi într-un vas mic. Laura a observat și a întrebat:

- Bunico, de ce nu le arunci la gunoi?
- Pentru că încă nu sunt deșeuri, a zâmbit bunica.
- Haideți să mergem împreună să-l hrănim pe Sam, Mâncătorul de Coji. Copiii s-au oprit mirați.
- Sam, Mâncătorul de Coji? — s-a întrebat Alex.
- Ce este acela?
- Este vreun animal care mănâncă coji de morcovi și cartofi? a adăugat Laura. Bunica a râs.
- Nu este un animal. Dar înăuntru trăiesc multe vietăți mici. Haideți să vă arăt.

La capătul grădinii se afla o cutie mare din lemn, plină cu iarbă, frunze, fructe pe jumătate descompuse, multe coji de legume și chiar coji de ouă. Deasupra zburau câteva musculițe.

Copiii s-au uitat unul la altul nedumeriți.

— Ăăă... bunico, acesta este Sam, Mâncătorul de Coji? — a șoptit Laura.

— Arată ca... un morman de gunoi. Ce ciudat! Unde sunt animalele?

Bunica a zâmbit din nou.

— Acesta este un compostor. Și aici are loc un adevărat miracol al naturii.

A dat ușor la o parte stratul de deasupra.

— Iiiu... uau! a strigat Laura.

— Aaa... ce este asta? — Alex a făcut un pas înapoi. În pământul întunecat și umed se mișcau râme mici, rozalii.

— Acestea sunt ajutoarele mele, a explicat bunica. Râmele și alte viețuitoare mici din sol transformă cojile, frunzele și iarba într-un pământ foarte bogat. Se numește compost. Iar când îl pun la plante, este ca o bombă cu vitamine pentru ele. Alex s-a încruntat.

— Stai puțin... deci râmele mănâncă toate astea? Cojile și merele stricate?

— Da, a dat bunica din cap. Și apoi totul se transformă într-un pământ sănătos, numit compost. Laura și-a deschis ochii mari.

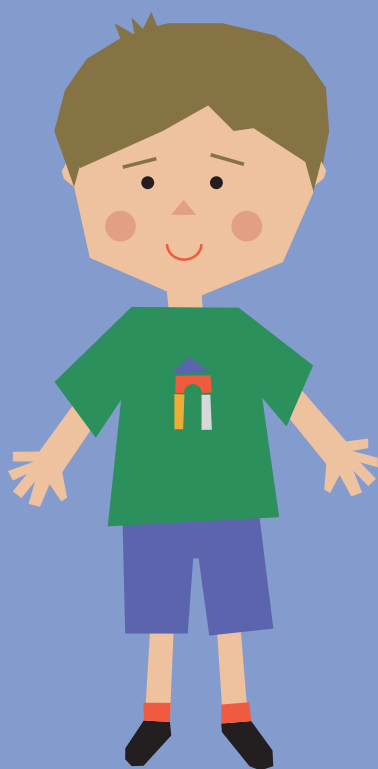
— Așa este, a zâmbit bunica. Eu nu arunc resturile din grădină. Ele se întorc în pământ și ajută căpșunile să crească mari și dulci.

— Ce tare! Sam, Mâncătorul de Coji! a repetat Alex, privind râmele harnice. Împreună cu bunica, au turnat cojile din vas în Sam, Mâncătorul de Coji.

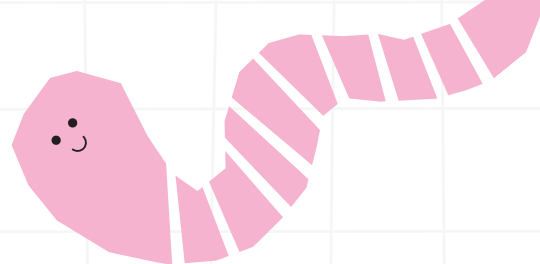
— Așa, nimic nu se irosește, a spus bunica.

— Și Planeta Pământ este fericită, pentru că nu am aruncat nimic la gunoi, a adăugat Laura cu mândrie.

Bunica Ana a dat din cap aprobator și i-a mângâiat cu drag pe creștet.

METODOLOGIE

Tema

Compostarea ca metodă de prevenire a generării deșeurilor.

Cuvânt-cheie

Compost, ladă de compost (compostor).

Introducerea temei

Materiale:

- modelul planetei Pământ fericite;
- modelul planetei Pământ triste;
- personaje (Alex, Laura, bunica Ana);
- Povestea 5 – Compostorul;
- o cutie sau un recipient care să reprezinte compostorul;
- fructe și legume reale sau de jucărie, coji, frunze și iarbă;
- imagine sau model de răme.

Desfășurarea activității:

Cadrul didactic citește sau interpretează povestea sub forma unui scurt teatru de păpuși sau joc de rol, folosind personajele, modelul compostorului și, opțional, imagini sau modele de răme.

Activitatea 1 – Cerc de discuții

Descriere:

Copiii stau în cerc și discută împreună cu cadrul didactic.

A. Emoții și prime impresii

- Cum s-au simțit Alex și Laura când au ajuns în grădina bunicii?
- Cum s-au simțit când au văzut compostorul? (surprinși, nesiguri, poate chiar dezgustați)
- Cum te-ai simți dacă ai vedea răme în pământ?
- Îți plac rămele? De ce da sau de ce nu?

B. Înțelegerea poveștii

- Ce făcea bunica Ana în bucătărie?
- De ce nu a aruncat cojile de legume la gunoi?
- Ce este „Sam, Mâncătorul de Coji”?
- Este într-adevăr un animal?
- Cine locuiește în compostor?
- Ce se afla deja în compostor când Alex și Laura l-au văzut?

C. Învățăm despre compostare

- Știau Alex și Laura de la început ce este un compostor?
- Ce este un compostor?
- Ce fac rămele cu frunzele și cojile?

Explicație simplă: Compostul este „hrana naturală” sau o „bombă cu vitamine” pentru plante, obținută din resturi alimentare și deșeuri din grădină.

D. De ce este compostarea bună pentru planetă?

- Ce se întâmplă când compostăm în loc să aruncăm resturile alimentare?
- De ce este compostul bun pentru plante și pentru planetă?

Îndrumați copiii spre următoarele idei - nimic nu se irosește, natura poate reutiliza totul, plantele cresc mai bine, există mai puține deșeuri în coșurile de gunoi.

E. Legătura cu experiențele copiilor

- Aveți grădină acasă sau la grădiniță/școală?
- Ați văzut vreodată un compostor?

- *Ce resturi alimentare putem pune într-un compostor? (coji de fructe și legume, coji de ouă)*

Obiectiv:

Înțelegerea procesului de compostare, reducerea fricii copiilor față de răme și dezvoltarea conștiinței ecologice.

Activitatea 2 - Activitatea practică
„Descoperim compostorul”

Varianta A:
Dacă grădinița/școala are compostor

Copiii vizitează compostorul din grădină.

Observă:

- cum arată compostorul la exterior;
- ce se află în interior (stratul de la suprafață și cel de dedesubt);
- dacă pot vedea frunze, coji sau pământ;
- dacă există răme sau alte insecte mici.

Cadrul didactic prezintă:

- stratul superior (material proaspăt);
- stratul inferior (compostul închis la culoare, dacă este posibil).

Copiii pot adăuga o cantitate mică de deșeuri organice (de exemplu o coajă de fruct) și pot inventa împreună un nume amuzant pentru compostor.

Varianta B:
Dacă grădinița/școala nu are compostor

Cadrul didactic prezintă fotografii cu diferite tipuri de compostoare adaptate zonei locale.

Discuții:

- *Cum arată un compostor? (cutie de lemn, container de plastic, grămadă în grădină)*
- *Unde îl putem găsi? (grădini, ferme, parcuri, școli)*
- *Ce putem pune în el?*
- *Ce aparține compostului și ce nu?*

Obiective:

Conectarea învățării la situații reale și înțelegerea proceselor naturale.

Activitatea 3 - Activitatea senzorială
„Ce poate mânca Sam, Mâncătorul de Coji?”

Descriere:

Cadrul didactic pregătește o masă sau un coș senzorial cu diferite materiale.

Materiale:

- frunze, crenguțe mici, iarbă;
- coji de ouă, zaț de cafea, pliculețe și frunze de ceai
- coji de banane sau alte fructe și legume (sau imagini/un recipient transparent);
- pâine veche, pizza rămasă, brânză;
- bucăți mici de carton sau hârtie;
- un ciorap sau alt obiect non-organic, o pungă de plastic, un pahar de iaurt, o cutie de suc;
- două recipiente pentru sortare;
- opțional: mănuși.

1. Explorare:

Copiii ating, miros și observă materialele, descriindu-le: moi, tari, umede, uscate, aspre. Cadrul didactic întreabă: *Provine din natură? Crește în grădină? De unde vine?*

2. Activitate de sortare

Copiii împart obiectele în două categorii:

- Poate merge în compostor (la Sam)
- Nu poate merge în compostor

Discuție ghidată:

Se pot compostă:

- coji de fructe și legume;
- coji de ouă, zaț de cafea și ceai;
- frunze, iarbă și crenguțe;
- cantități mici de hârtie și carton.

Nu se pot compostă:

- plastic;
- materiale sintetice (de exemplu șosete);
- alte deșeuri nenaturale;
- pâine veche, pizza, brânză, iaurt.

Opțional:

Prezentați imagini cu cotoare de mere, fructe alterate sau resturi alimentare și explicați: *„Noi nu le mai folosim, dar natura încă le poate transforma în ceva folositor.”*

Obiective:

Dezvoltarea simțurilor, înțelegerea compostării și formarea comportamentelor ecologice.

Activitatea 4 - Activitatea de mișcare „În grădina bunicii“

Descriere:

Copiii se prefac că sunt Alex și Laura și merg prin grădină cu coșulețele.

La început se deplasează ușor și jucăuș (mergând pe vârfuri, făcând mici sărituri).

Educatorul dă comenzile:

- „Culegem cireșe!” – Unde cresc cireșele?
Copiii se întind în sus ca să le culeagă.
- „Culegem căpșune!” – Unde cresc căpșunile?
Copiii se ghemuiesc la pământ ca să le culeagă.
- „Căutăm zmeură!” – Unde crește zmeura?
Copiii se întind înainte ca să o culeagă.

Provocare:

Cadrul didactic spune rapid:

„Cireșe! Căpșune! Zmeură!”

Variantă:

Cadrul didactic execută o mișcare, dar spune alta, iar copiii trebuie să reacționeze la ceea ce aud, nu la ceea ce văd.

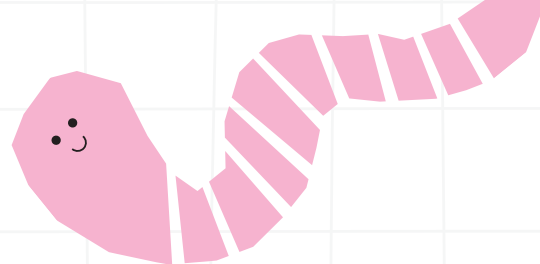
Concluzie:

Copiii se liniștesc, își mângâie ușor burticile și se prefac că au mâncat o mulțime de fructe.

„Mmm... delicios!”

Obiective:

Dezvoltarea atenției, coordonării și asocierea mișcării cu natura.

Activitatea 5 - Activitatea creativă „Din deșeuri la viață – Mini-grădina noastră “

Descriere:

Copiii își vor crea propria mini-grădină sau proiect de cultivare pentru a învăța cum compostul susține creșterea plantelor și cum se stratifică o grămadă de compost.

Varianta A:

Plantăm

Materiale:

- ghivece sau pahare mici;
- pământ (eventual amestecat cu compost);
- semințe (creson, fasole, plante aromatice);
- apă;
- lingurițe.

Desfășurare:

Copiii umplu recipientele cu pământ, plantează semințele, le udă, le etichetează și dau un nume plantei.

Discuții:

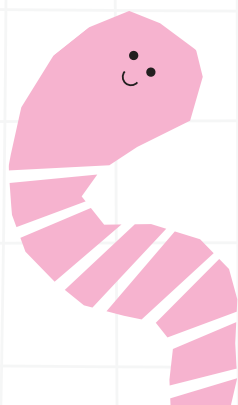
- De ce au nevoie plantele ca să crească?
- Cum le ajută compostul?

Continuare:

- Copiii își observă plantele în zilele sau săptămânile următoare.
- Pot uda plantele pe rând.
- Împreună, monitorizează și discută despre creșterea plantelor.

Obiective:

Dezvoltarea responsabilității, a grijii față de plante și a motricității fine.

Varianta B:
Activitate artistică „Straturile compostului”

Materiale:

- pahare sau borcane transparente;
- pământ, frunze, iarbă, crenguțe;
- resturi vegetale și coji de ouă.

Desfășurare:

Copiii realizează straturile compostului:

- stratul de jos – pământ;
- stratul din mijloc – material verde;
- stratul de sus – coji și resturi de fructe

Observă diferențele dintre straturi.

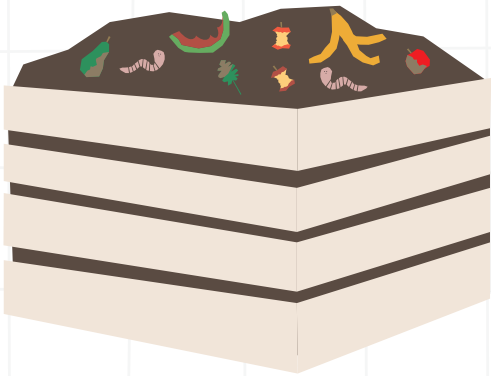
Opțional:

Copiii pot desena straturile compostului sau le pot realiza prin lipirea unor materiale de culori diferite și pot desena sau modela râme.

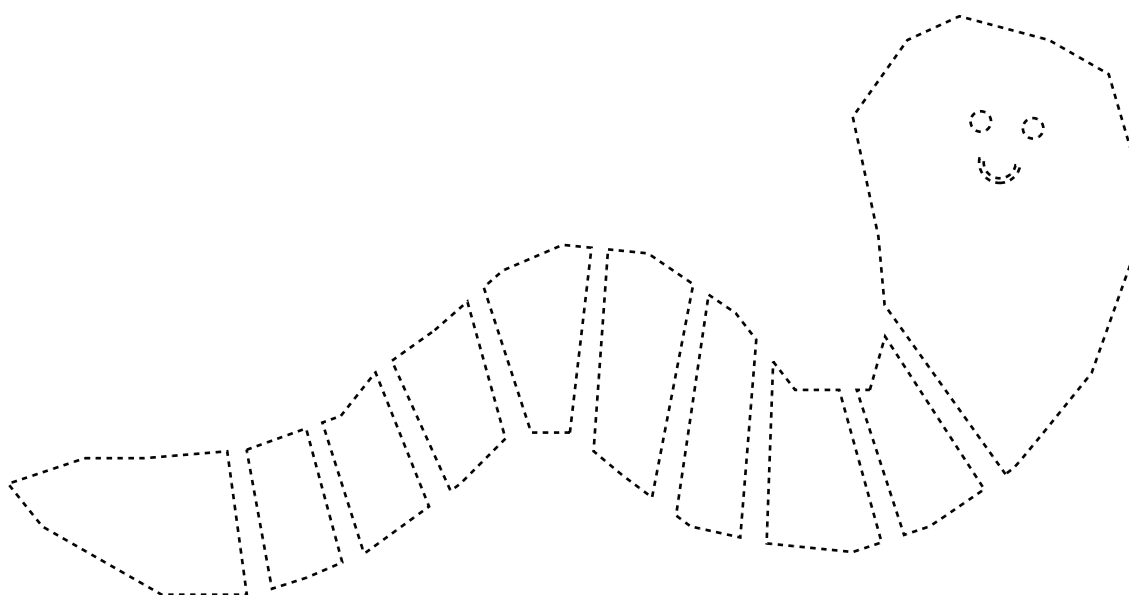
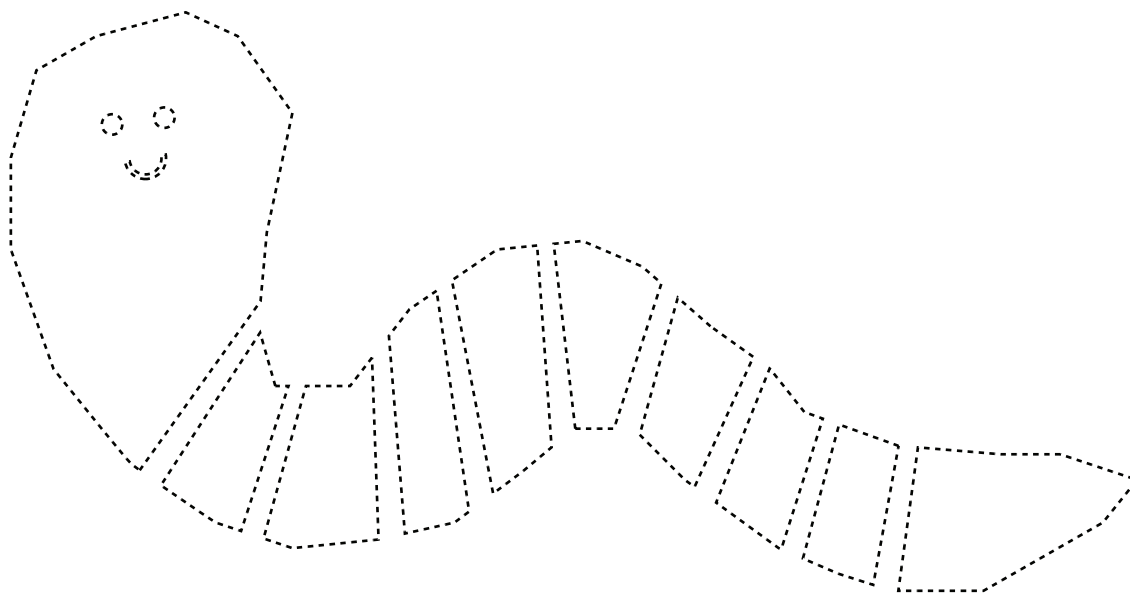
Obiective:

Înțelegerea structurii compostului și dezvoltarea creativității și a motricității fine.

Note și idei

Introducere	1. Planeta Pământ	2. Paiele	3. Cumpărăturile	4. Petrecere aniversară	5. Compostorul	6. Crăciunul	7. Reciclare	8. Căldăriorile ecologice	9. Jucării și haine	10. Energia verde
-------------	-------------------	-----------	------------------	-------------------------	----------------	--------------	--------------	---------------------------	---------------------	-------------------

Introducere	1. Planeta Pământ	2. Paiele	3. Cumpărăturile	4. Petrecere aniversară	5. Compostorul	6. Crăciunul	7. Reciclare	8. Călătoriile ecologice	9. Jucării și haine	10. Energia verde
-------------	-------------------	-----------	------------------	-------------------------	----------------	--------------	--------------	--------------------------	---------------------	-------------------

